

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра соціальних та поведінкових наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

 Наталія КИРИЧЕНКО

«30» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 14 ЕКОНОМІЧНА ГРАМОТНІСТЬ

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень бакалавр

(бакалавр, магістр)

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація

(освітньо-професійна програма) «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

факультет економічний
(назва факультету)

2024 – 2025 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Економічна грамотність»

(назва навчальної дисципліни)

Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Розробники: *Михайло ОРЛИК*, доцент кафедри соціальних та поведінкових наук,
доктор філософії з економіки.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальних та поведінкових наук

Протокол від «02» вересня 2024 року № 1

Завідувач кафедри _____
«02» вересня 2024 року

_____ Інна ВАРНАВСЬКА

Схвалено методичною комісією економічного факультету

Протокол від «30» вересня 2024 року № 2

Затверджено на Вченій раді економічного факультету

Протокол від «30» вересня 2024 року № 2

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	
Змістових частин – 2	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки:
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		1-й
Загальна кількість годин – 60 год.		Семестр
		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача – 9	другий (освітній) рівень: <u>«бакалавр»</u>	Лекції
		30 год.
		Практичні, семінарські
		30 год.
		Лабораторні
		–
		Самостійна робота
		60 год.
		Індивідуальні завдання:
		–
		Вид контролю: залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/60 (50%/50%)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Економічна грамотність» полягає у формуванні економічного мислення у здобувачів вищої освіти, оволодіння теоретичні знання в сфері економіки. А також набуті практичних навичок про встановленні закономірностей, в сфері економіки держави, економіки підприємницької діяльності, фінансів населення, грошових - кредитних відносин, розкриття шляхів використання цих відносин.

Завданням

- визначити теоретичні основи економічної грамотності, оволодіння основними прийомами та методами, що використовується для ефективного управління власними фінансами;

- висвітлення теоретичних основ ринкової економіки та встановлення місця окремої людини в економіці. А також визначення на цій основі методологічних засад формування, фінансової, кредитної, страхової та інвестиційної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- суть та функцію грошей
- механізм нарахування податків
- основи фінансової системи
- законодавство в сфері страхування
- особливості пенсійних систем в Україні та світі
- механізм визначення вартості валюти та діяльність НБУ в сфері валюто обігу.
- законодавчу базу в сфері обігу валюти
- класифікацію валют
- наявні платіжні системи та перспективи їх розвитку
- механізм інвестування власних заощаджень
- принципи комерційного кредитування
- фактори, що впливають на формування кредитної ставки

вміти:

- складати сімейний бюджет
- обраховувати податки
- використовувати банківські та небанківські фінансові інструменти
- вміти визначати надійність страхових компаній
- використовувати платіжні системи
- визначати прибутковість та ризиковість інвестицій з використання інформаційних ресурсів

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки та фінансів за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового (фондового) ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, зокрема підприємств аграрної сфери.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати навчання

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові (фондові) ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність (зокрема підприємств аграрної сфери) та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Суть та функції грошей

Історією виникнення грошей, форми грошей, що перебувають сьогодні в обігу, суть та функції грошей.

Тема 2. Складання та ведення сімейного бюджету

Важливість обліку та прогнозування надходжень і видатків, способи та інструменти ведення сімейного бюджету.

Тема 3. Податки та податкові системи

Що таке податки і які існують їхні основні види? Чому потрібно сплачувати податки? Як і коли можна отримати податкову знижку?

Тема 4. Фінансова система та фінансові послуги

Що таке фінансова система і хто є її основними учасниками? Фінансові посередники та послугами, які вони надають? Якими є основні способи регулювання фінансових ринків.

Тема 5. Банки та банківські послуги

Банки та банківська система. Види банківських послуг. Як обирати банк та на що слід звертати увагу при виборі банку для обслуговування фізичної чи юридичної особи.

Тема 6. Небанківські фінансові установи

Ломбарди; кредитні спілки; фінансові компанії; лізинг і лізингодавці. Як вони працюють. Регулятивні та наглядові НБУ на ринку небанківських фінансових послуг.

Тема 7. Валюта та валютні операції

Види валют. Конвертованість валют і золотовалютні резерви. Коли потрібно обмінювати валюти. Валютний курс і валютний ринок.

Тема 8. Платежі та платіжні системи

Платежі з використанням готівки. Безготівкові платежі. Платежі з використанням електронних грошей. Для чого потрібні платіжні системи. Міжнародні міжбанківські платежі.

Тема 9. Страхування

Навіщо потрібне та як працює страхування. Учасники страхових відносин. Форми страхування. Які умови містить договір страхування.

Тема 10. Пенсійні система

Що таке пенсія та якою є пенсійна система в Україні. Солідарна система. Накопичувальна система. Система недержавного пенсійного Забезпечення.

Тема 11. Заощадження та інвестиції

Що таке інвестиції і чому вони потрібні. Цінні папери та їх види. Як можна заробити на акціях та облігаціях. Як працюють ринки капіталу та їх учасники. Як інвестувати: стратегія та ризики. Альтернативні види інвестицій.

Тема 12. Фінансова безпека та шахрайство

Що таке фінансове шахрайство. Фізична крадіжка персональних даних. Шахрайство в онлайн. Крадіжки персональних даних за допомогою соціальної інженерії. Інші різновиди шахрайства: махінації з обміном валют, розіграшами, лотереями та кредитами на чуже ім'я. Фінансові піраміди.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових частин і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Суть та функції грошей	16	4	4	-	-	8
Тема 2. Складання та ведення сімейного бюджету	8	2	2	-	-	4
Тема 3. Податки та податкові системи	8	2	2		-	4
Тема 4. Фінансова система та фінансові послуги	8	2	2	-	-	4
Тема 5. Банки та банківські послуги	16	4	4	-	-	8
Тема 6. Небанківські фінансові установи	8	2	2	-	-	4
Тема 7. Валюта та валютні операції	8	2	2	-	-	4
Тема 8. Платежі та платіжні системи	8	2	2	-	-	4
Тема 9. Страхування	8	2	2	-	-	4
Тема 10. Пенсійні система	8	2	2	-	-	4
Тема 11. Заощадження та інвестиції	8	2	2	-	-	4
Тема 12. Фінансова безпека та шахрайство	16	4	4	-	-	8
Усього годин	120	30	30	-	-	60

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Суть та функції грошей	4
2	Тема 2. Складання та ведення сімейного бюджету	2
3	Тема 3. Податки та податкові системи	2
4	Тема 4. Фінансова система та фінансові послуги	2
5	Тема 5. Банки та банківські послуги	4
6	Тема 6. Небанківські фінансові установи	2
7	Тема 7. Валюта та валютні операції	2
8	Тема 8. Платежі та платіжні системи	2
9	Тема 9. Страхування	2
10	Тема 10. Пенсійні система	2
11	Тема 11. Заощадження та інвестиції	2
12	Тема 12. Фінансова безпека та шахрайство	4
Разом		30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Суть та функції грошей	4
2	Тема 2. Складання та ведення сімейного бюджету	2
3	Тема 3. Податки та податкові системи	2
4	Тема 4. Фінансова система та фінансові послуги	2
5	Тема 5. Банки та банківські послуги	4
6	Тема 6. Небанківські фінансові установи	2
7	Тема 7. Валюта та валютні операції	2
8	Тема 8. Платежі та платіжні системи	2
9	Тема 9. Страхування	2
10	Тема 10. Пенсійні система	2
11	Тема 11. Заощадження та інвестиції	2
12	Тема 12. Фінансова безпека та шахрайство	4
Разом		30

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено навчальним планом

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Обов'язкова самостійна робота передбачає самостійне вивчення окремих теоретичних питань тем дисципліни, виконання індивідуальних завдань, участь у роботі малих груп; систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед написанням рубіжного контролю.

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Суть та функції грошей	8
2	Тема 2. Складання та ведення сімейного бюджету	4
3	Тема 3. Податки та податкові системи	4
4	Тема 4. Фінансова система та фінансові послуги	4
5	Тема 5. Банки та банківські послуги	8
6	Тема 6. Небанківські фінансові установи	4
7	Тема 7. Валюта та валютні операції	4
8	Тема 8. Платежі та платіжні системи	4
9	Тема 9. Страхування	4
10	Тема 10. Пенсійні система	4
11	Тема 11. Заощадження та інвестиції	4
12	Тема 12. Фінансова безпека та шахрайство	8
Разом		60

Індивідуальна робота є однією з форм самостійної роботи здобувачів, яка передбачає створення умов для як найповнішої реалізації творчих можливостей і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Теми рефератів:

1. Грошовий оборот та грошові потоки в Україні.
2. Основні ринки, що взаємозв'язуються грошовим оборотом.
3. Закон кількості грошей, необхідних для обороту.
4. Кількісна характеристика грошової маси. Рівень монетизації ВВП.

5. Стійкість грошей та методи її досягнення.
6. Швидкість обігу грошей та її вимірювання
7. Потоки грошового обороту, їх взаємозв'язок.
8. Національний банк України та його роль та інструменти у фінансовій системі України
9. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку роль та інструменти у фінансовій системі України
10. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг роль та інструменти у фінансовій системі України
11. Навіщо потрібне та як працює страхування
12. Учасники страхових відносин
13. Форми страхування
14. Які умови містить договір страхування
15. Історія та походження ломбардів.
16. Нормативно-правове забезпечення діяльності ломбардів в Україні.
17. Кредитна кооперація, витоки та сучасність.
18. Порівняльна характеристика лізингової пропозиції.
19. Депозит і його види.
20. Особливості процентних ставок за депозитами
21. Фонд гарантування вкладів (механізм гарантування вкладів)
22. Що таке інвестиції і чому вони потрібні
23. Цінні папери та їх види
24. Як можна заробити на акціях та облігаціях
25. Як працюють ринки капіталу та їх учасники
26. Сучасна портфельна теорія Г. Марковіца
27. Пост–сучасна портфельна теорія
28. Види пенсійних виплат
29. Накопичувальна система пенсійного страхування
30. Варіанти розвитку пенсійної системи України
31. Фактори, що спричиняють дефіцит солідарної системи України
32. Недержавне пенсійне страхування в Україні
33. Пенсійна система у зарубіжних країнах (обрати країну)
34. Теорії кредиту
35. Класифікація банківських кредитів
36. Споживче кредитування в Україні
37. Комерційний кредит
38. Лізинг для фізичних та юридичних осіб
39. Іпотека в Україні
40. Небанківські кредитні установи в Україні

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання, які використовуються: словесні, наглядні, пояснювально-ілюстративні, аналітичні, дослідницькі.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- рольові ігри (елементи);
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- застосування наочних матеріалів (фінансова звітність тощо);
- моделюючі вправи, розв'язування творчих задач та завдань, кейс-метод, метод «мозкового штурму»;
- роботу в Інтернеті, бібліотеці;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Базовою є методика проблемного навчання у формі лекційних занять із застосуванням кейс-методів, дискусій, відео методів, мультимедійного методу і підготовки та обговорення індивідуальних проектів. Крім того застосовуються:

- метод усного контролю: індивідуальне / фронтальне опитування на семінарі.
- метод тестового контролю, поточні семестрові роботи та підсумкова робота.
- метод самоконтролю.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення здобувачів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага здобувачів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу здобувачам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають здобувача шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує здобувачів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Використовують наступні методи контролю: усний, письмовий, комбінований, дискусійний.

Форми контролю, які використовуються:

Проміжний контроль самостійної роботи здобувачів: тестовий контроль, перевірка творчих завдань, оцінка за активність здобувачів на заняттях, тези виступів на конференціях, участь у конференціях, публікація статті, створення презентацій.

Поточний підсумковий контроль: залік.

Формою підсумкового контролю є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю, виконання завдань самостійної роботи, додаткових балів. Мінімальна кількість балів, за якою здобувачам отримує залік – 60 балів.

Основні методи контролю знань здобувачів:

за окремою змістовою частиною:

- усна перевірка (опитування, розв'язання проблемних ситуацій тощо) на практичних заняттях, враховуючи, що рівень підготовки здобувача науково-освітнього рівня доктор філософії відображає систематичність його самостійної роботи над курсом (12 тем $\times$ 2 бал = 24 балів);

- тестова перевірка за темами дисципліни (12 тем $\times$ 1 бали = 12 бал);

- практична перевірка - розв'язання задач, вправ (4 робіт $\times$ 2 бали = 8 балів);

- захист рефератів, доповідей (2 роботи $\times$ 5 балів = 10 балів);

- виконання і захист ІНДЗ (6 балів).

- виконання підсумкової контрольної роботи (1 робота $\times$ 12 балів = 12 балів).

- до 10 додаткових балів за участь у неформальній освіті, участь у конференціях, проходження стажування тощо.

Поточний контроль: загальна (максимальна) сума балів за змістові частини – 90; загальна (максимальна) сума балів, з урахуванням додаткових балів - 100.

Опитування є один із способів обліку знань. Критерії оцінювання відповідей:

- повнота і правильність відповіді;

- ступінь усвідомлення та розуміння вивченого;

- повне і правильне викладення (оформлення) відповіді.

Оцінка “5” (відмінно) – 2 бали – ставиться, коли вивчений матеріал засвоєний у повному обсязі, здобувач науково-освітнього рівня доктор філософії володіє необхідними знаннями і уміннями. Відповіді здобувача демонструють глибоке розуміння матеріалу, правильне застосування знань і умінь, необхідних для відповіді, не містять істотних помилок. Здобувач науково-освітнього рівня доктор філософії точно формулює думки і обґрунтовує їх послідовно, логічно викладає матеріал, виявляє вміння ілюструвати теоретичні знання, аналізує, наводить приклади і розв'язує проблемно-практичні ситуації, робить висновки.

Оцінка “4” (добре) – 1,5 бали – ставиться, коли здобувач науково-освітнього рівня доктор філософії володіє необхідними знаннями і вміннями (вимоги, що й на оцінку відмінно), проте у засвоєнні навчального матеріалу мають місце незначні прогалини і окремі неточності. Відповіді здобувача виявляють розуміння матеріалу, правильне застосування знань і умінь, необхідних для відповіді, але містять окремі помилки і невеликі неточності. При викладенні матеріалу допускається деяка непослідовність, незначні неточності у формуванні думок.

Оцінка “3” (задовільно) – 1 бал – ставиться, якщо здобувач науково-освітнього рівня доктор філософії володіє знаннями і уміннями з дисципліни, але вони носять розрізнений характер, знання недостатньо глибокі, а уміння проявляється слабо. У засвоєнні навчального матеріалу мають місце суттєві неточності. Відповіді не глибокі, містять істотні помилки, у тому числі у висновках, аргументація слабка.

Оцінка “2” (незадовільно) – 0-0,5 бали – здобувач науково-освітнього рівня доктор філософії розв’язує завдання без належного теоретичного обґрунтування результатів, рішення має суттєві помилки, зовсім не розв’язує завдання або невірно.

Виконання тестових завдань. Тематичний тест складається з 10 завдань за правильне виконання яких здобувач науково-освітнього рівня доктор філософії отримує 3 бали. Одне правильно виконане тестове завдання має вагу в 0,3 бали.

Оцінка “5” (відмінно) – 0,90 – 1,00 бал.

Оцінка “4” (добре) – 0,75 - 0,80 бали.

Оцінка “3” (задовільно) – 0,50-0,74 бали.

Оцінка “2” (незадовільно) – 0-0,49 бали.

Виконання і захист доповідей. Критеріями оцінювання реферативних робіт є повнота розкриття теми, висвітлення сучасного стану та перспективних змін об’єкта дослідження, дотримання логіки та послідовності викладу, якісне оформлення реферату з дотриманням вимог вищої школи, володіння матеріалом обраної теми при презентації реферату. Максимальна кількість балів за реферат з його захистом – 6 балів.

Оцінка “5” (відмінно) - 5 балів, якщо:

- тема реферату актуальна та відзначається практичною спрямованістю;
- у роботі здійснено ґрунтовний аналіз усіх аспектів проблеми;
- використано сучасні джерела, у тому числі періодичні видання, монографії, які дають змогу висвітлити теоретичні й прикладні аспекти теми;
- матеріал роботи добре структурований, логічно викладений та побудований на конкретному прикладі;
- висновки відповідають завданням роботи, свідчать про реалізацію мети дослідження;
- рекомендації є обґрунтованими та мають практичну значущість;
- роботу оформлено з дотриманням встановлених правил.

Оцінка “4” (добре) – 4 бали, якщо:

- тема реферату актуальна;
- у роботі здійснено аналіз основних аспектів проблеми;
- використано джерела, які дають змогу розкрити теоретичні й прикладні аспекти теми;
- матеріал роботи структурований, логічно викладений та побудований на конкретному прикладі;
- висновки відповідають завданням роботи;
- рекомендації мають практичну спрямованість;
- оформлення роботи в цілому відповідає встановленим правилам.

Оцінка “3” (задовільно) – 2 - 3 бали, якщо:

- здійснений здобувачем науково-освітнього рівня доктор філософії теоретичний аналіз не повною мірою відповідає темі, меті і завданням дослідження;
 - використані джерела не дають можливості повністю розкрити проблему;
 - висновки не повністю відповідають завданням роботи;
 - рекомендації недостатньо обґрунтовані;
 - робота в цілому оформлена згідно з правилами, але є певні недоліки.
- Оцінка “2” (незадовільно) – 0-1,9 балів, якщо:

- здійснений здобувачем вищої освіти науково-освітнього рівня доктора філософії аналіз не відповідає темі, меті і завданням дослідження;
- у змісті реферату не аналізується об'єкт дослідження, певні положення не ілюструються (в т.ч. таблицями, графіками тощо).
- здобувач науково-освітнього рівня доктор філософії не використовував необхідні літературні, нормативні джерела і статистичні дані;
- висновки не відповідають завданням роботи;
- оформлення роботи не відповідає встановленим правилам.

Виконання і захист індивідуальних навчально-дослідних завдань

Якщо при перевірці в ІНДЗ не виявлено суттєвих помилок, оформлення її відповідає вимогам, то така робота може бути прийнята без захисту з оцінкою „відмінно”. У всіх інших випадках ІНДЗ захищається автором з виставленням відповідної оцінки в межах до 6 балів.

Оцінка “5” (відмінно), що відповідає 6 балам, ставиться: при виконанні ІНДЗ у повному обсязі, таблична та графічна частина не мають помилок; відповіді на запитання вичерпні й аргументовані; оформлення відповідає вимогам.

Оцінка “4” (добре), що відповідає 4,5 балам, ставиться якщо: ІНДЗ виконано в повному обсязі і вона не має помилок, які потребують її переробки; відповіді на запитання даються по суті, але не в деталях.

Оцінка “3” (задовільно), що відповідає 3,5 балам, ставиться, якщо ІНДЗ виконана не в повному обсязі; мають місце помилки; оформлення не відповідає вимогам; відповіді на запитання даються не в повному обсязі.

Оцінка “2” (незадовільно), що відповідає 1 балам, виставляється якщо: ІНДЗ виконана не в повному обсязі; мають місце суттєві помилки, які тягнуть за собою переробку; оформлення не відповідає вимогам; на запитання здобувач науково-освітнього рівня доктора філософії дає неправильні відповіді.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- усного опитування на практичних заняттях, оцінки розв'язання ситуаційних завдань та участі у обговоренні проблемних питань;
- виконання поточних тестових завдань по темах ;
- виконання контрольних робіт по матеріалах змістових завдань.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ З ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка малого бізнесу» (підсумковий контроль – залік)

Поточне тестування та самостійна робота												Додаткові бали	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	10	100
12	6	6	6	12	6	6	6	6	6	6	12		

T1, T2 ... T9 – теми змістових частин.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності/Local grade	Оцінка ЄКТС/ ECTS grade		Оцінка за національною шкалою/National grade
			для заліку
90–100	A	Excellent	Зараховано/Passed
82-89	B	Good	
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Не зараховано/Fail
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для освоєння навчальної дисципліни «Економічна грамотність» розроблено:

1. Презентації лекцій.
2. Методичні рекомендації до семінарсько-практичних занять.
4. Тестові завдання

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
2. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
3. Банківські операції [текст]: навч. посіб./ Н.І.Демчук, О.В. Довгаль, Ю.П.Владика–Дніпро: Пороги, 2017. - 461 с.
4. Нікіфоров П. О., Марич М. Г. Поведінкові фінанси : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича. 2022. 144 с.
5. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / Н. Р. Слав'юк, С. В. Глущенко. – Київ : НаУКМА, 2022. – 206 с.
6. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник / О.О. Сосновська. — К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. — 328 с.
7. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с.
8. А.А. Степанова. Інвестування в схемах і таблицях. Підручник. Ч.1. 2021. 103с.

Додаткова література

1. Orlyk S., Palchevich G. & Orlyk M. Mutual credit societies of Naddnieper Ukraine in the credit system of the Russian Empire (second half of 19th - early 20th century). Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2021. Т. 4. № 39. С. 415-428.
2. Ridhayani, F., & Johan, I. R. (2020). The Influence of Financial Literacy and Reference Group toward Consumptive Behavior Across Senior High School Students. Journal of Consumer

Sciences, 5(1), 29–45.

3. Tetep Jamilah, E. M., Maulana, A., & Hermanto, O. (2020). The analysis of economic literacy and social environment on lifestyle and its impact on students' consumption behavior. *Advances in Business, Management and Entrepreneurship*, (September), 576–579.
4. Вдовенко Л.О. Проблеми агрострахування в Україні та шляхи їх вирішення. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. №4. С.20-34
5. Орлик М. В. Еволюція економічної думки в контексті проблеми кредитування у другій половині XVII – середині XIX ст. *Економічний вісник університету. Переяслав-Хмельницький*, 2020. Вип. 47. С. 121–126.
6. Орлик М. В. Розвиток банківського кредитування в Наддніпрянській Україні у другій половина XIX – на початку XX ст. *Економічний вісник університету. Переяслав-Хмельницький*, 2019. Вип. 42. С. 217–223.
7. Орлик М.В. Еволюція лихварства в наддніпрянській Україні (друга половинна XVIII – початок XX ст.). *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки*. 2019. № 1. С. 6–14.
8. Фінансова грамотність. *Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник* / авт. кол. Навчальний посібник є результатом спільної роботи Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору» та Державного вищого навчального закладу «Університет банківської справи»; К., 2019. 272 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk>
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
4. Офіційний сайт Національного банку України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>
5. Офіційний сайт Асоціації українських банків – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://aub.org.ua>
6. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
7. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua>
8. Офіційний сайт Державної казначейської служби України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.treasury.gov.ua
9. Офіційний сайт Держкомстату України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
10. Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг – <https://www.nfp.gov.ua> Національної Комісії з цінних паперів та фондового ринку – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua>
11. Сайт «Децентралізація влади» – [Електронний ресурс]: – Режим доступу: decentralization.gov.ua/
12. Сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс]: – Режим доступу: www.ibser.org.ua

13. Сайт газети «Голос України». [Електронний ресурс] - режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/255545> Електронна версія газети «Цінні папери України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.finmarket.info/securities_paper/